

Protocol hygiëne en infectiepreventie

Versie: 10-12-2025

Datum vaststelling: 16 december 2025
Evaluatiedatum: 1 maart 2026

Vastgesteld door: Bestuurder
Documenteigenaar: preventiemedewerker

Onderstaande maatregelen gelden voor alle virussen, die griep en verkoudheid kunnen veroorzaken. Het is dus altijd belangrijk deze op te volgen.

De richtlijnen van de Landelijke Vereniging voor Thuiszorg(1996) en de WIP-richtlijnen (Werkgroep Infectiepreventie 2001) zijn als uitgangspunt genomen. Bepaalde punten worden hier uitgebreider behandeld om aan te geven hoe hygiënisch werken in de praktijk vormgegeven kan worden.

Bij hygiëne en infectiepreventie is het belangrijk dat:

- Aanwezige infectiebronnen worden uitgeschakeld door bijvoorbeeld met ontlasting vervuild wasgoed op 60 graden Celsius te wassen;
- Er een barrière geplaatst wordt tussen de besmettingsbron en de andere persoon door bijvoorbeeld handschoenen te dragen;
- De hygiënerichtlijnen routinematig worden toegepast bij alle cliënten, omdat niet altijd bekend is of iemand een besmettelijke ziekte heeft.

Hygiëne gaat niet altijd hand in hand met de meest milieuvriendelijke producten. Soms is het nodig dat er gedesinfecteerd wordt. Ook het gebruik van wegwerpmaterialen zoals wegwerphandschoenen is belastend voor het milieu. Als er minder milieubelastende producten of methoden beschikbaar komen, kunnen de richtlijnen worden aangepast.

Persoonlijke hygiëne

Handen

- Handreiniging vindt altijd plaats:
 - bij binnenkomst en vertrek van een zorgmoment;
 - na de toiletgang;
 - na het snuiten van de neus;
 - na niezen of hoesten; Nies of hoest altijd aan de binnenkant van de elleboog of gebruik een papieren zakdoekje.
 - na contact met lichaamsvochten, secreta, excreta, slijmvliesen of niet-intacte huid (in principe probeer je dit te voorkomen door in deze situaties als voorzorgsmaatregel handschoenen te dragen);
 - voordat je begint met voedselbereiding, na verwerking van rauwe producten zoals vlees, vis, en gevogelte en eieren en voordat je de cliënt helpt bij het nuttigen van de maaltijd.
- Handreiniging is niet nodig voor of na vluchtig contact en het recht leggen van een kussen of deken.
- Goed handen wassen vereist een techniek. Hierna wordt die techniek en die van het desinfecteren van handen besproken.
- Gebruik liefst vloeibare handzeep uit een pompje omdat dit het meest hygiënisch is.
- Bij vaak handen wassen is het gebruik van handcrème belangrijk, zodat de handen gaaf blijven. Doe dit in een pauze of aan het eind van een dienst, zodat de crème de tijd heeft om in te trekken. Gebruik uitsluitend tubes of handpompjes (geen handcrème uit een potje, in verband met bacteriën). Doe geen navulling in handpompjes of dispensers om bacteriegroei te voorkomen.

- Desinfecteren van de handen is alleen nodig als je ondanks voorzorgsmaatregelen in aanraking bent geweest met sputum, pus, bloed, sperma, vaginaal vocht, urine of ontlasting.
- Zorg dat huidbeschadigingen, zoals wondjes, bedekt zijn.
- Sieraden zijn een belemmering bij het reinigen van de handen en ringen vormen een verzamelplaats voor bacteriën. Sieraden zijn ook onveilig omdat medewerkers zichzelf en hun cliënten ermee kunnen verwonden. Draag dus geen ringen, armbanden en polshorloges.

Techniek handen wassen

1. Draai de kraan open, zodanig dat de temperatuur van het water behaaglijk is voor de handen en het water flink stroomt.
2. Maak de handen goed nat en voorzie ze vervolgens van een laag liefst vloeibare zeep.
3. Wrijf de handen nu gedurende 10 seconden goed over elkaar. Vingertoppen, duimen, gebieden tussen de vingers en de polsen moeten goed worden ingewreven.
4. Spoel goed af onder flink stromend water, waarbij het water van bovenaf naar de vingertoppen toe moet vloeien. Doe dit ongeveer 20 seconden.
5. Droog de handen goed af met een papieren handdoek of een stuk keukenrol, ook de polsen en tussen de vingers.
6. Sluit de kraan met de papieren handdoek.
7. Werp de gebruikte handdoek of het stuk keukenrol weg in de afvalcontainer.

Techniek desinfectie van de handen

1. Was eerst de handen volgens 'Techniek handen wassen'.
2. Voorzie de droge handen met minimaal 3 ml alcohol 70% oplossing.
3. Wrijf de handen nu gedurende ongeveer 30 seconden zorgvuldig over elkaar. Ook de vingertoppen, de duimen, de gebieden tussen de vingers en de polsen moeten grondig met de alcoholische oplossing worden ingewreven.
4. Na deze procedure zullen de handen aan de lucht zijn gedroogd.

Uiterlijke verzorging

- Kleding vormt een barrière bij de overdracht van bacteriën tussen de uitvoerenden en de cliënt en omgekeerd.
- Draag kleding die goed wasbaar is, ook op hoge temperaturen (60 graden Celsius)
- Micro-organismen kunnen snel door natte kleding dringen. Draag daarom een plastic schort over de kleding bij het doen van huishoudelijk werk in vervuilde situaties.
- Verzorg schoeisel goed en houdt het schoon. Draag liever geen open schoeisel in verband met hygiëne (stof met bacteriën en virussen nestelt zich tussen de tenen) en veiligheid (glassplinters en dergelijke.)
- Maak gebruik van papieren wegwerpzakdoeken. Gooi ze direct na gebruik weg en was de handen. Door de zakdoek op te bergen in broek- of vestzak wordt die plek een besmettingsbron voor anderen.
- Nagels zijn kortgeknipt en schoon.
- Haren zijn schoon. Draag het haar opgestoken, bijeengebonden of kort.
- Baarden en snorren zijn goed verzorgd en kortgeknipt.

- Indien een piercing van een medewerker een besmettingsbron kan zijn voor cliënten of als door het dragen van een piercing de algemene hygiëne onvoldoende in acht genomen kan worden, dient deze piercing te worden verwijderd.

Algemene hygiëne

- Zorg ervoor dat je je handen sowieso wast bij binnenkomst en bij vertrek. Daarnaast bijvoorbeeld ook na het schoonmaken van een ruimte of het aaien van een huisdier. Wij vragen je om regelmatig je handen te wassen, zie techniek handen wassen.
- Wij verzoeken je om ervoor te zorgen dat er frisse lucht aanwezig is tijdens het schoonmaken. Dit draagt bij aan een gezonde leef- en werkomgeving.
- Schenk tijdens het schoonmaken extra aandacht aan deuren, deurposten, deurklinken, buitenkant koelkastdeur, keukenkastdeurtjes en –grepen, kranen, aanrecht, trapleuning, telefoon en alle andere zaken, die vaak worden aangeraakt. Hierop zijn immers vaker ziekteverwekkers aanwezig.
- Gebruik microvezeldoekjes: de vezels van een microvezeldoekje zijn gesplitst en hebben een groter oppervlak dan andere doekjes. Zo kan een microvezeldoekje vuil en ziekteverwekkers veel beter opnemen dan andere doekjes. Voor elke ruimte wordt een schoon microvezeldoekje gebruikt en deze gaat daarna direct in de was. Bij het afstoffen wordt het doekje klam vochtig gebruikt. Daarna wordt de vloer gestofzuigd en vervolgens gedweild met een microvezeldweil.